

TRANSPARANTIE VAN TARIEF

als bedoeld in artikel 85 OCR

Met de invoering van Verordening (EU) 2017/625 (OCR) is Naktuinbouw als bevoegde autoriteit verplicht retributies te innen voor controle en inspecties in het fytosanitaire domein.

Artikel 85 OCR schrijft voor dat de berekeningsmethode van fytosanitaire tarieven transparant moet zijn en dat deze methode – tezamen met de daaraan verbonden informatie als in lid 1 van artikel 85 OCR verwoord – openbaar moet worden gemaakt.

In haar brief van 10 december 2020, waarin opgenomen de goedkeuring van de tarieven van Naktuinbouw per 1 januari 2021, heeft de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aangegeven aan het in artikel 85 OCR opgenomen beginsel van transparantie met betrekking tot ook de andere tarieven van Naktuinbouw veel waarde te hechten.

In dit document worden daartoe achtereenvolgens de uitgangspunten, de methode en de gegevens die worden gebruikt om de tarieven vast te stellen toegelicht. De specificatie van de kosten is opgenomen in de jaarlijkse (toelichting op de) begroting van Naktuinbouw.

Uitgangspunten

1. De kosten die Naktuinbouw maakt zijn verdisconteerd in het tarief. Dat tarief is kostendekkend. Bij het kostendekkend maken worden bedrijfseconomische principes toegepast; retribueerbare werkzaamheden worden integraal doorberekend. Het gaat onder meer om: i) keuringen, inspecties, wettelijke certificering, bemonsteringen en de uitvoering van DUS-onderzoek in alle land- en tuinbouwgewassen en laboratoriumonderzoeken die noodzakelijk zijn voor de wettelijke keuringen, inspecties en certificeringen, ii) bepaalde overheadkosten verbonden aan medewerkers, ICT en accommodatie en iii) de inzet die bijdraagt aan kwaliteit en het *up to date* houden van het toezicht, de keuringen/inspecties en de onderzoekstechnieken.
2. Gevolgd worden de kaders van het kabinetsbeleid *Maat Houden 2014*. Daarbinnen is het regel dat de kosten voor het toezicht in beginsel (alleen) worden doorberekend indien één of enkele partijen er een specifiek toerekenbaar profijt van hebben (profijtbeginsel). Preventief en repressief toezicht zijn niet-retribueerbaar.

3. Naktuinbouw maakt bij haar tariefvorming geen wezenlijk onderscheid in uitgangspunten ten aanzien van haar wettelijke activiteiten op basis van de Plantgezondheidswet en die van de Zaaizaad- en plantgoedwet. Voor alle activiteiten van Naktuinbouw en voor al haar sectoren (bloemisterij, boomkwekerij en groentegewassenproductie) gelden vergelijkbare uitgangspunten. Dit sluit aan op hetgeen in de Nota van Toelichting bij het Besluit Plantgezondheid is opgenomen:

In de praktijk zijn vanaf 2007 de inspecties op fyto-sanitair en kwaliteitsgebied geïntegreerd. Deze geïntegreerde werkwijze is ook relevant bij voormalige "kwaliteitsziekten" (die nu kwalificeren als een RNQP) omdat de daaraan gerelateerde werkzaamheden onderdeel uitmaken van de fyto-sanitaire regelgeving, maar plaatsvinden naast of tegelijkertijd met activiteiten op kwaliteitsgebied. Dit bevordert de efficiëntie van het toezicht en de handhaving en beperkt de lasten voor bedrijven. Voor het vaststellen van tarieven voor het uitvoeren van een inspectie op basis van Landbouwkwaliteitswet dan wel de Zaaizaad-en Plantgoedwet 2005 of de [Plantgezondheids]wet is in deze afzonderlijke wetten een grondslag aan te wijzen, waarbij het kostprijsmodel van de keuringsdiensten een belangrijke rol speelt. Op basis daarvan kunnen één of meer tarieven op de geïntegreerde werkwijze van toepassing zijn.

4. ZBO Stichting Naktuinbouw heeft geen winstoogmerk en betreft bij haar tariefvorming dus geen winstmarges, opslagen e.d.

Methode die wordt gebruikt om de gegevens vast te stellen

De door directie / MT jaarlijks opgestelde concept-tarieflijst wordt – alvorens deze door het bestuur van Naktuinbouw wordt vastgesteld – tezamen met de begroting en een nota van toelichting voorgelegd aan de drie sectorraden. In deze Raden zijn de vertegenwoordigers van de brancheorganisaties en de bij Naktuinbouw geregistreerde bedrijven breed vertegenwoordigd. De leden van de sectorraden worden uitgenodigd om op de tariefvoorstellen te reageren en hun visie te geven op de effecten van voorstellen, meer in het bijzonder wat deze effecten zullen betekenen voor de geregistreerde bedrijven in hun sector. Nadat de opmerkingen van de sectorraden, daar waar mogelijk, zijn verwerkt, wordt de begroting met bijbehorende tarieflijst ter vaststelling aan het bestuur van Naktuinbouw aangeboden, voorzien van het advies van de sectorraden. Na vaststelling door het bestuur van Naktuinbouw wordt de tarieflijst (tezamen met de begroting) met het verzoek tot goedkeuring als bedoeld in artikel 17 lid 1 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen naar de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gezonden. De minister kan zijn goedkeuring onthouden wegens strijd met het recht of algemeen belang. In dat geval zijn de tarieven niet algemeen verbindend en kunnen dus niet in rekening worden gebracht.

Bij de tarifiering en de kostentoe rekening spelen naast de sectorconsultatie de volgende vijf (gangbare bedrijfseconomische) principes een rol:

Proportionaliteit

Tarief en kostentoerekeningssysteem dienen qua mate van detaillering en inzichtelijkheid aan te sluiten bij de omvang, de aard en de complexiteit van de geleverde Naktuinbouw-activiteit. Dit houdt bijvoorbeeld in dat:

- iedere sector voor wat betreft de keuringsactiviteiten een eigen financiële exploitatie heeft en daarmee ook een eigen tariefstelsel dat is toegesneden op die sector;
- er doorgaans sprake is van een combinatie van tarief, gerelateerd aan de omvang van het bedrijf en tarieven voor op de afzonderlijke bedrijven uitgevoerde activiteiten;
- de kostentoerekening en daarmee het tarief niet onredelijk mag drukken op de omzet van het bedrijf. Zo betaalt bijvoorbeeld het kleinere bedrijf geen areaalbijdrage over de eerste 50 are van het betaalde areaal boomkwekerijgewassen of vaste planten;
- het tariefstelsel niet te gedifferentieerd mag zijn. Zo heeft de Sectorraad Bloemisterijgewassen in 2020 besloten zijn zeer uitgebreide en fijnmazige tarievenstelsel te verlaten en gekozen voor een vereenvoudigd tarief-systeem, gebaseerd op omvang/omzet.

Dit geldt uiteraard tenzij regelgeving iets anders bepaalt.

Integraliteit

Om te kunnen nagaan of kosten terecht aan tarieven worden toegerekend, is de input van het kostentoerekeningssysteem zo veel als redelijkerwijs mogelijk gelijk aan de integrale kosten van Naktuinbouw ofwel op basis van objectieve gegevens eenvoudig daaruit te herleiden. Ook behelst het principe van integraliteit dat de output van het systeem (de tarieven) de integrale kosten dient te bevatten van de activiteiten waarvoor de tarieven worden bepaald. Zonder overzicht van de integrale kosten van Naktuinbouw is er geen oordeel te vellen over de vraag of de output juist is en of er een te groot of een te klein deel van de totale kosten aan de tarieven wordt toegerekend. Om dit te kunnen beoordelen ontvangen de sectorraden en ook de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit naast de tariefvoorstellen ook de (totale) begroting en de jaarrekening van Naktuinbouw, met daarbij een gedetailleerde toelichting.

Causaliteit

Naktuinbouw gaat in de toepassing van kostenoriëntatie voor zover mogelijk uit van het principe van causale toerekening. Dit betekent dat retribueerbare activiteiten alleen kosten toegerekend krijgen die ten behoeve van die activiteiten gemaakt worden. Er wordt dus een causale relatie gelegd tussen tarieven en kosten. Niet alleen voor de sectorraden en het bestuur, maar ook voor het geregistreerde bedrijf (gespecificeerde nota's, toezichtrapportages, Nieuwsbrieven) wordt duidelijk gemaakt waar in de organisatie en ten behoeve van welke activiteiten kosten zijn ontstaan. Naktuinbouw vat het begrip kostencausaliteit in dit verband ruim op, in die zin dat kosten van bepaalde voorzieningen of activiteiten niet uitsluitend aan hun oorspronkelijke gebruiksdoel hoeven worden toegerekend. Als bijvoorbeeld een installatie die ten

behoefte van het laboratorium is aangeschaft, ook wordt gebruikt voor rassenonderzoek, dan zal Naktuinbouw het in de regel redelijk achten dat ook die andere doelen naar rato van het gebruik een deel van de kosten van de bewuste installatie krijgen toegerekend. Er zal niet bij alle kosten een duidelijke directe causale relatie met een activiteit of geregistreerd bedrijf geïdentificeerd kunnen worden. Er zijn drie lagen in de kostentoerekening, met een afnemende mate van causaliteit:

- directe toerekening: kosten worden direct aan activiteiten toegerekend (bijvoorbeeld een uur keuring op het bedrijf van geregistreerde of een voor dat bedrijf uitgevoerde laboratoriumanalyse);
- toerekening op basis van verdeelsleutels: kosten worden met behulp van kostenverdeelsleutels aan activiteiten toegerekend (bijvoorbeeld kosten die Naktuinbouw maakt voor gebruikte kantooraccommodatie) en
- overige toerekeningen: kosten worden toegerekend door vaststelling op basis van de omvang van de activiteit (bijvoorbeeld kosten van instandhouding en nacontrole in de sector groente-zaden).

Waar mogelijk worden kosten toegerekend op basis van de methode met de hoogst mogelijke mate van causaliteit. Bij het bepalen van de gepaste wijze van toerekening, speelt ook het proportionaliteitsbeginsel een rol. Voor de verdeelsleutels geldt dat deze objectief, transparant en efficiënt moeten zijn. Dit houdt in dat de verdeelsleutels op een objectieve wijze zijn bepaald en door de accountant worden beoordeeld. Dat betekent dat duidelijk is hoe deze tot stand komen (transparantie) en of deze sleutels een efficiënte toerekening bevorderen. Periodiek worden de brongegevens voor de sleutels geëvalueerd.

Marktconformiteit

Uitgangspunt voor het bepalen van kosten en tarieven is dat dit gebeurt op een wijze die gebruikelijk is voor qua aard, omvang en complexiteit vergelijkbare (keurings)instanties, bijvoorbeeld bij de (grondslag voor) waardering van activa, de wijze van afschrijving, overheadkosten etc. Ter beoordeling van haar niveau aan overheadkosten hanteert Naktuinbouw periodiek benchmarks.

Consistentie

Keuzes voor uitgangspunten zijn gemotiveerd en in samenspraak met de sectoren tot stand gekomen. Aan de keuzes wordt in het hele toerekeningsproces vastgehouden. De sectoren/geregistreerden hechten hier aan: zij willen weten waar zij aan toe zijn, prefereren een stabiele tariefstructuur en zien niets in steeds veranderende uitgangspunten. Waar eventueel toch is afgeweken van gemaakte keuzes, wordt – na consultatie van de sector – gemotiveerd waarom vasthouden aan de keuze niet langer werkbaar of mogelijk is (zie bijvoorbeeld de op de vorige pagina genoemde herziening van het tariefsysteem van de sector Bloemisterijgewassen).

Gegevens die worden gebruikt om de tarieven vast te stellen

De volgende gegevens worden gebruikt om het tarief van de retributie vast te stellen:

- a. de tijd besteed aan de activiteiten;
- b. het aantal of het gewicht van de producten of partijen;
- c. de oppervlakte van het gekeurde / beteelde areaal;
- d. (elektronische) certificering en documentenvervaardiging en -verstrekking;
- e. het aantal locaties van het bij Naktuinbouw geregistreerde bedrijf;
- f. de omzet van de geregistreerde, behaald met de activiteiten die onderworpen zijn aan de controles of andere activiteiten van Naktuinbouw;
- g. de omvang van het risico op niet-naleving van het bij of krachtens de wet of EU-verordening 2016/2031 bepaalde door de desbetreffende geregistreerde of
- h. het aantal de voor de geregistreerde in het kader van de wettelijke keuringen en inspecties verrichte monsternemingen en laboratoriumonderzoeken.

De bedragen die worden doorberekend

De bedragen die aan de geregistreerde worden doorberekend (keuringen, inspecties) zijn alle opgenomen in de jaarlijkse Tarievenlijst Naktuinbouw die door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is goedgekeurd.

Ook aan het rassenregistratie- en kwekersrechtonderzoek (aanvraag van nationaal kwekersrecht of toelating tot de rassenverkeerslijst voor groente- en fruitrassen) zijn kosten verbonden. Er zijn twee categorieën: aanvraagkosten en onderzoekskosten. Deze kosten zijn verdisconteerd in twee gelijknamige tarieven die worden vastgesteld door de Raad voor plantenrassen, een publiekrechtelijk ZBO dat onder Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ressorteert.

De kosten van het uit te voeren DUS-onderzoek variëren per gewasgroep. De onderzoekskosten dienen vóór de eerste groeicyclus betaald te worden.

Voor een aantal gewassen is met andere lidstaten een bilaterale overeenkomst afgesloten. Dit betekent dat voor nationale aanvragen in deze gewassen (bijvoorbeeld mais, chrysant en narcis) het volledige DUS-onderzoek wordt uitgevoerd door een ander geaccrediteerd onderzoeksstation. Na afronding van het onderzoek wordt het DUS-rapport door het uitvoerende onderzoeksstation naar Naktuinbouw gezonden. Voor deze uitbestede, volledige DUS-onderzoeken worden de onderzoekskosten van het betreffende onderzoeksstation 1:1 in rekening gebracht bij de aanvrager. Op de website van de Raad voor plantenrassen is het overzicht van bilaterale afspraken te vinden.

Met name bij siergewassen wordt vaak *Europees* kwekersrecht aangevraagd. De kosten die daaraan verbonden zijn worden verdisconteerd in tarieven die zijn vastgesteld door het CPVO (*Community Plant Variety Office* te Anger (F)). De tarieven van het CPVO zijn te vinden op de website van het CPVO.

Uitsplitsing van kosten

In artikel 38 van de Kaderwet is vastgelegd dat indien een ZBO de bij de wet opgedragen taken en daaruit onmiddellijk voortvloeiende werkzaamheden uitvoert naast andere activiteiten, de ZBO een afzonderlijke boekhouding moet bijhouden ter zake van die taken en werkzaamheden en in zijn jaarrekening die taken en werkzaamheden afzonderlijk verantwoord. Naktuinbouw is een ZBO die dat doet: de private activiteiten van Naktuinbouw liggen in het directe verlengde van de wettelijke voorschriften. Deze private activiteiten (deelname aan het

kwaliteit-plus-systeem Naktuinbouw Elite of Naktuinbouw Select Plant bijvoorbeeld) zijn als zodanig afzonderlijk gerubriceerd in begroting en Tarievenlijst opgenomen. De kosten zijn in de financiële verslaglegging van Naktuinbouw dus uitgesplitst naar sector en naar publiek/privaat domein.

Er vindt geen kruissubsidiëring plaats in die zin dat uit de opbrengst van de retributies private activiteiten worden gefinancierd.

De totstandkoming van het tarief is gedocumenteerd (de begroting, de deelbegrotingen per sector en de tariefvoorstellen met de nota van toelichting daarop, de verslagen van de vergaderingen van de sectorraden, de besluitvorming in het bestuur). Deze documentatie bevat de informatie die nodig is om te kunnen beoordelen hoe kosten aan tarieven worden toegerekend en aansluit bij interne processen en besluitvorming, zoals de organisatie, de begrotingscyclus, de boekhouding, de jaarrekening, etc. Het volgende komt hierin tot uitdrukking:

- de verschillende soorten en categorieën van kosten en opbrengsten die aan de activiteiten worden toegerekend;
- de methodiek van kostentoekening, inclusief de belangrijkste kostenplaatsen en kostenverdeelsleutels. Hieruit is af te leiden of sprake is van directe toerekening of toerekening op basis van kostenverdeelsleutels;
- de bronnen van de gegevens. Hierbij gaat het enerzijds om de bronnen van de financiële gegevens en anderzijds om de bronnen van de niet-financiële gegevens. Deze gegevens komen tot stand op inschattingen van medewerkers of externe deskundigen of uit signalen van sectorraden en adviescommissies.

Openbaarmaking

De Tarievenlijst van Naktuinbouw wordt op haar website geplaatst. De tarieven voor toelating en DUS-onderzoek zijn neergelegd in de Tarievenlijst die door de Raad voor plantenrassen op zijn website wordt gepubliceerd. De tarieven verbonden aan het aanvragen van Europees kwekersrecht staan op <https://cpvo.europa.eu/en/news-and-events/news/change-cpvo-fees-regulation>.

- 0 - 0 - 0 - 0 - 0 -

Vastgesteld door het bestuur van Naktuinbouw

op 12 maart 2021